

Tillväxt- och regionplanenämnden
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-06-23

TRN 2015-0124

Handläggare:
Joel Edding

punkt 6

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över samrådsförslag för ny översiktsplan för Solna stad

Ärendebeskrivning

Solna stad har för samråd remitterat förslag för Översiktsplan 2030 för Solna stad till Stockholms läns landsting med remisstid till 31 augusti 2015.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2015-06-23

Förslag till yttrande 2015-06-23

Planhandlingarna består av Solna stad Översiktsplan 2030, samrådsversion som även omfattar en Hållbarhetsbedömning i bilaga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samråd med Trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting som inte avger eget yttrande. Det här yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån landstingets roll som regionplaneorgan, som ansvarig för kollektivtrafiken och för landstingets övergripande trafikpolitik.

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta

att avge yttrande över samrådsförslag till Översiktsplan 2030 för Solna stad i enlighet med bilagt förslag till yttrande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Samrådsförslaget till ny översiktsplan ligger i huvudsak i linje med RUFSS 2010 med en inriktning för bebyggelseutvecklingen och fysisk struktur som står i överensstämmelse med den inriktning som RUFSS 2010 anger. Planhorisonten är 2030. Planen har en lättillgänglig struktur och håller sig på en övergripande och strategisk nivå vilket sammantaget med den kraftiga expansion som planeras gör att man behöver hitta strategier för att säkra olika kvaliteter och funktioner i den efterföljande planeringen.

Solna stad lyfter en ny pendeltågsstation i Huvudsta. Den finns inte med i RUFSS 2010 och bedöms inte heller vara aktuell i dagsläget. Hur man säkrar de svaga sambanden i Järvakilen, klimatanpassning och vattenkvalitetfrågor är frågor som behöver utvecklas till utställningen.

Planhandlingen finns tillgänglig på Solna stads hemsida:

[https://www.solna.se/sv/stadsbyggnad-
trafik/stadsutveckling/stadsplanering/oversiktplan/](https://www.solna.se/sv/stadsbyggnad-trafik/stadsutveckling/stadsplanering/oversiktplan/).

Bakgrund

Solna stads gällande översiktsplan från 2006 har bedömts i huvudsak fortfarande vara aktuell. Till översiktsplanen hör även ett antal fördjupade översiktsplaner: Västerjärva och Ulriksdalsfältet, Karolinska – Norra station, Nationalstadsparken samt Solna stationsområde. De fördjupade översiktsplanerna bedöms vara aktuella och ska ligga till grund för den nya översiktsplanen.

Översiktsplanen tar sin utgångspunkt i RUFSS 2010 och det uttrycks att staden tagit ett stort ansvar för Stockholmsregionens utveckling och att Solna ska fortsätta växa och i ännu högre grad bli en del av den centrala stadskärnan.

De viktigaste mellankommunala frågorna som lyfts är:

- **Infrastruktur**
Utbyggnaden och förlängningen av tunnelbanans gula linje och/ eller tvärbanan norrut via Bergshamra, en fortsatt utveckling av Solna station till en regional kollektivtrafikknutpunkt, Huvudstaled i tunnel samt fortsatt satsning på det regionala cykelvägnätet.
- **Teknisk försörjning**
Fjärrvärme, dricksvatten, avloppsvatten, avfallshantering samt räddningstjänst hanteras gemensamt med andra kommuner för hållbara lösningar.
- **Gröna kilar och vattenområden**

Vattenområden och sammanhängande grönområden som Järvakilen och Kungliga nationalstadsparken behöver betraktas utifrån ett regionalt perspektiv. Planering och uppföljning bör samordnas mellan berörda kommuner.

- Stadsutveckling
På gränsen mellan Solna, Sundbyberg och Stockholm pågår stadsutveckling i Hagastaden, Nordvästra Kungsholmen, Järvastaden, Solna Business Park och Solna strand samt vid Sundbybergs stationsområde, som på olika sätt påverkar den täta och sammanhängande stadsmiljön.

Solna stads vision är att Solna ska vara en levande och trygg stad, som förenar en hållbar utveckling med en god ekonomisk hushållning för att trygga framtidens välfärd. I stadsutvecklingen innebär det att Solna ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt, där de olika stadsdelarna, med sina olika karaktärer, tillsammans formar en sammanhållen stad. Staden ska ha en levande och trygg stadsmiljö, en tät stadsstruktur med god kollektivtrafik och blandad bebyggelse bestående av bostäder, arbetsplatser och service med närhet till storstad, natur och kultur.

Det ska ske genom följande strategier:

- Möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna
- En sammanhållen och levande stad
- En hållbar miljö och ett modernt transportsystem
- Tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer

I förslaget till ny översiktsplan redovisas mark- och vattenanvändningen uppdelat på geografiska områden, tematiska frågor, risker och miljöfaktorer och en genomförandebeskrivning. Till förslaget till ny översiktsplan finns en hållbarhetsbedömning bilagd som uppges fylla både plan- och bygglagens krav om konsekvensbedömningar och miljöbalkens krav på miljökonsekvensbeskrivningar för planer och program.

Genom samordnad planering ska Solna knytas samman med omkringliggande kommuner så att gränser suddas ut. Vid Hagastaden byggs Solna ihop med Stockholm och i Järvastaden, Solna Business Park och Solna strand med Sundbyberg. Med hänvisning till gällande översiktsplan och regionala utvecklingsplan är inriktningen att fortsätta förtäta och utveckla staden. Befolkningsprognosen visar att dagens 74 000 invånare förväntas överstiga 100 000 år 2030. Solna stads avsikt är att planera för 800 lägenheter per år.

Solna stad arbetar för en förlängning av tunnelbanan och/eller tvärbanan till Bergshamra och vidare som en naturlig fortsättning av utbyggnaden av den spårbundna kollektivtrafiken. Andra större infrastruktursatsningar som lyfts är Huvudstaleden i tunnel, Trafikverkets önskemål om att bygga ut Mälärbanan med två nya spår och överdäckning av delar av E18/Bergshamravägen. Förslaget till ny översiktsplan inrymmer även ett reserverat område för ny pendeltågsstation i Huvudsta.

Järvakilen som även omfattar Kungliga Nationalstadsparken finns utmärkt som regionalt intresse vilket även avrinningsområdena är.

I Hållbarhetsbedömningen finns en värdering som jämför översiktsplan 2030 och översiktsplan 2006. I den hamnar vattenkvaliteten lägst i utvärderingen vilket bland annat grundar sig på ökad andel hårdgjorda ytor.

Överväganden

Den gällande översiktsplanen för Solna stad upprättades innan RUFSS 2010 antogs och vann laga kraft. Översiktsplanen utgör underlag för RUFSS 2010. Granskningen av samrådsförslaget till ny översiktsplan har skett med utgångspunkt från RUFSS 2010.

Solna har tagit och har för avsikt att även framöver ta ett stort ansvar för försörjningen av nya bostäder och arbetsplatser vilket är angeläget med kommunens centrala läge i regionen. Förslaget till översiktsplan håller sig på en övergripande och strategisk nivå vilket sammantaget med den kraftiga expansion som planeras gör att man behöver utveckla strategier för att säkra olika kvaliteter och funktioner i staden så som närrecreation, parker, svaga samband och dagvattenhantering.

I samrådsförslaget till ny översiktsplan återfinns klimatförändringar, översvämningar och risk för ras och skred samt riktlinjer kring dagvattenhantering. Däremot saknas ett samlat grepp om hur staden ska arbeta med klimatanpassning. Av Hållbarhetsbedömningen framgår att vattenkvaliteten riskerar försämrats. Till utställning borde översiktsplanen kompletteras med ett kapitel om klimatanpassning och utförligare beskrivningar om hur god vattenkvalitet ska säkras.

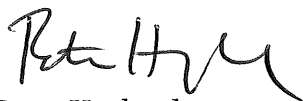
En ny pendeltågsstation i Huvudsta återfinns inte i RUFSS 2010 och bedöms inte heller vara aktuell.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

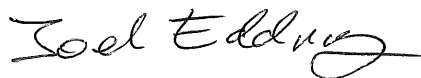
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Peter Haglund
Tf. förvaltningschef
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Joel Edding
Regionplanerare

Yttrande över samrådsförslag för ny översiktsplan för Solna stad

Inledning

Stockholms läns landsting har fått Solna stads förslag till ny översiktsplan på remiss. Ärendet har beretts i samråd med landstingets trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Det här yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån landstingets roll som regionplaneorgan, som ansvarig för kollektivtrafiken i länet och för landstingets övergripande trafikpolitik.

Planförslaget

Stockholms läns landsting är positivt till att kommunen har tagit fram ett samrådsförslag till ny översiktsplan och menar att förslaget har en lättillgänglig struktur. Samrådsförslaget till ny översiktsplan ligger i huvudsak i linje med RUFSS 2010 med en inriktning för bebyggelseutvecklingen och fysisk struktur som står i överensstämmelse med den inriktning som RUFSS 2010 anger.

Solna har tagit och har för avsikt att även framöver ta ett stort ansvar för försörjningen av nya bostäder och arbetsplatser vilket är angeläget med tanke på kommunens centrala läge i regionen. Förslaget till översiktsplan håller sig på en övergripande och strategisk nivå vilket sammantaget med den kraftiga expansion som planeras gör att staden behöver utveckla strategier för att säkra olika kvaliteter och funktioner i staden så som närrecreation, parker, svaga samband och dagvattenhantering. Detta kan förslagsvis antingen göras genom att dessa platser och funktioner pekas ut i översiktsplanen eller att översiktsplanen kompletteras med tydliga riktlinjer kring detta samt att strategier och planeringsdokument tas fram i den efterföljande planeringen.

Det är positivt att Solna uttrycker en ambition att exploatera i goda kollektivtrafiklägen. Samtidigt behöver åtgärder vidtas i befintliga

stadsmiljöer och i gatunätet för att öka kollektivtrafikens konkurrenskraft gentemot bilen. Bland sådana åtgärder finns exempelvis parkeringsåtgärder eller inrättandet av busskörfält i syfte att förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken och därmed öka dess attraktivitet.

För att lättare kunna utläsa helheten i ett och samma dokument är det önskvärt att huvudinriktningen i de fördjupade översiktsplanerna redovisas mer utförligt i översiktsplanen. Även andra planeringsdokument lyfts med fördel fram tydligare i översiktsplanen.

Det är positivt att ett digitalt kartverktyg tas fram som ett stöd i den kommunala, mellankommunala och regionala planeringen. Solna stad får gärna ta kontakt med trafikförvaltningen som i viss mån kan bistå med underlag i arbetet.

Mark- och vattenanvändning – geografisk genomgång

Förslaget till ny översiktsplan har en tydlig disposition där respektive delområde i Solna stad redogörs för.

Bergshamra

Det är positivt att kompletterande bebyggelse föreslås i närhet till befintlig tunnelbana. Nämnden noterar att Solna har för avsikt att få till en spårförbindelse mellan Bergshamra och Solna station, antingen en förlängning av tvärbanan eller tunnelbanan. I RUFSS 2010 återfinns spårreservat Solna station-Bergshamra. En eventuell förlängning av tunnelbanan utreds vidare inom ramen för Sverigeförhandlingen. Nämnden ser även positivt på att mark reserveras för en framtida förlängning av Tvärbanan. I det fall en förlängning blir aktuell kommer busstrafiken att behöva ses över.

Arenastaden

Nämnden delar Solna stads beskrivning av Solna station/Arenastaden som en framtida viktig knutpunkt. Nämnden ser möjligheten att trafikera Solna station med regionaltåg som intressant och något som kommer studeras vidare. Översiktsplanen kunde dock ytterligare förtydliga hur kapaciteten för gång- och cykeltrafik kring Arenastaden kan ökas.

Nya Ulriksdal och Järvastaden

Området har delvis goda möjligheter till en bra kollektivtrafikförsörjning. Det är angeläget att bra förutsättningar för kollektivtrafiken vad gäller resandeunderlag och framkomlighet skapas. I första hand bör exploateringar ske i kollektivtrafiknära lägen, såsom Ulriksdals

pendeltågsstation. Vidare bör gatunätet planeras och utformas så att framtida genomgående eller lokala busslinjer möjliggörs.

Skytteholm och Solna centrum

Solnavägen föreslås utvecklas till en stadsgata. Nämnden anser att detta är positivt och bättre kommer koppla samman Solna med Stockholms stad. Det är dock angeläget att detta inte sker på bekostnad av framkomligheten för kollektivtrafiken. Solnavägen är ett viktigt kollektivtrafikstråk som bland annat pekas ut i pågående åtgärdsvalsstudie för stomlinjenätet. När det gäller begreppet stadsgata behöver detta inte vara synonymt med gatuparkering som ofta leder till försämrad framkomlighet. En viss angöring är naturligtvis nödvändig, men då bör vägbredden ökas för att busstrafiken ska få en god standard. Begränsade hastigheter behöver inte heller innebära förlängda restider om hastighetsnedsättningarna sker genomtänkt med hänsyn till busstrafiken.

Haga och Hagastaden

Även här berörs Solnavägen enligt ovan. I övrigt har en dialog förts mellan Solna stad och trafikförvaltningen kring kollektivtrafikens utveckling i området. Landstinget arbetar med en regional miljöstrategi för vatten. I samband med detta har uppmärksammats vissa tekniska frågor som reservvatten till Nya Karolinska Sjukhuset där Solna stad, landstinget och Stockholms stad bör föra fortsatt dialog.

Huvudsta

Nämnden ser positivt på en utveckling av området med en större kompletteringsbebyggelse. Huvudstaleden i tunnel till Huvudstabron återfinns i RUFSS 2010. En ny pendeltågsstation finns däremot inte med i RUFSS 2010 och är i dagsläget inte aktuell, bedömningen är att området i huvudsak kan trafikförsörjas genom befintlig kollektivtrafik.

Mark- och vattenanvändning – tematisk genomgång

Förslaget till ny översiktsplan har en tydlig disposition där respektive tematisk fråga redovisas var för sig.

Bostäder

Samrådsförslaget anger en inriktning på ett bostadstillskott på 800 lägenheter per år vilket överensstämmer med nivån i landstingets redovisning av regerings bostadsuppdrag 2012.

Transport och trafik

Nämnden anser att stombusstråken bör ritas in på plankartan vid sidan av den spårbundna kollektivtrafiken. Det är viktigt att den efterföljande planeringen utgår från stomnätsplanens utformningsprinciper. Enligt åtgärdsvalsstudien för Solna/Sundbyberg/Bromma behöver kollektivtrafikstråket på Solnavägen och Frösundaleden ha eget mittplacerat utrymme i enlighet med stomnätsplanens utformningsprinciper.

Vid sidan av en utveckling av kollektivtrafiken anser nämnden att åtgärder behöver vidtas som ökar kollektivtrafikens attraktivitet i förhållande till bilen. Såsom beskrivs i förslaget till Översiktsplan 2030 har Solna redan idag en hög tillgänglighet genom tunnelbana, pendeltåg, Tvärbanan och ett stort antal busslinjer, bland annat linje 515 till Odenplan. Solna har därmed mycket goda förutsättningar att skapa en bra stadsmiljö med minskad biltrafik och barriärer.

Såsom beskrivs i förslaget till Översiktsplan 2030 föreligger stora framkomlighetsproblem för kollektivtrafiken. Dessa beror i huvudsak på genomfartstrafiken, men även på trafik som har målpunkter inom Solna kommun. Bland annat finns stora problem med framkomligheten på Frösundaleden och Solnavägen.

Beträffande kollektivtrafik på vatten har beslut fattats i landstingets Trafiknämnd om försök med tre pendelbåtslinjer, varav en ska trafikera Solna strand. En sådan trafik förutsätter dock att kommunen kan tillskapa ett bryggläge på platsen.

Cykeln har idag, enligt beskrivningen i förslaget till Översiktsplan 2030, en begränsad roll i Solnas transportsystem varför planen uttrycker en ambition att skapa förutsättningar för ett förbättrat cykelvägnät. Nämnden ser positivt på en sådan inriktning och förutsätter att Solna stads cykelplan kommer utgå från den regionala cykelplanen och peka ut de regionala cykelstråken i staden.

Näringsliv

Inriktningen att fortsätta skapa goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa i staden är bra för länets fortsatta tillväxt.

I Hållbarhetsbedömningen framgår att bedömningen är att ytkrävande och störande verksamheter som inte är möjliga att integrera i blandad stadsbebyggelse riskerar att lämna kommunen. Nämnden menar att det är viktigt med en mellankommunal samverkan så att platser för dessa verksamheter kan säkras samt att onödigt långa transporter undviks.

Vattenkvalitet och klimatanpassning

I samrådsförslaget till ny översiktsplan återfinns klimatförändringar, översvämningar och risk för ras och skred samt riktlinjer kring dagvattenhantering. Däremot saknas ett samlat grepp om hur staden ska arbeta med klimatanpassning. Av Hållbarhetsbedömningen framgår att vattenkvaliteten riskerar försämrast. Till utställning bör översiktsplanen kompletteras med ett kapitel om klimatanpassning och utförligare beskrivningar om hur god vattenkvalitet ska säkras.

Grönstruktur

Järvakilen och Kungliga Nationalstadsparken är viktiga delar i den regionala grönstrukturen. Det är av särskild betydelse att de gröna kilarna hålls samman i en helhet och inte fragmentiseras, vilket annars leder till att kilarnas funktion och värde utarmas. Markanvändningskartan och grönplanen bör kompletteras med de svaga samband klass I som anges i RUFSS 2010. Det är även viktigt att precisera vad de gröna sambanden står för gällande kvalitet, innehåll och storlek. Utan en precisering är det svårt att hävda översiktsplanens strategier i en konkret planeringssituation. Särskilt viktigt är det att belysa det svaga sambandet vid Bergshamra då staden planerar bebyggelse i området och en eventuell tvärbana genom Järvakilen.

Det är positivt att staden lyfter en god tillgång till parker och grönområden. Dessa delar skulle med fördel kunna kompletteras med en riktlinje om hur långt det som mest bör vara till ett grönområde där Boverket i "Bostadsnära natur, 2007" anger att avståndet inte bör överstiga 300 meter. Parker och närrecreation är viktigt ur många aspekter, även utifrån stadens ambition att få fler barnfamiljer att bo kvar i staden. Barnperspektivet skulle med fördel kunna lyftas tydligare i planen.